

Vanja Jurilj, dipl. knjiž. i dipl. komp.
stručna suradnica savjetnica
predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara

Zagreb, 12. srpnja 2018.

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA RH

Donje Svetice 38
10000 Zagreb
n/p ministrici prof. dr. sc. Blaženki Divjak

MINISTARSTVO KULTURE RH

Runjaninova 2
10000 Zagreb
n/p ministrici dr. sc. Nini Obuljen Koržinek

MINISTARSTVO KULTURE RH

HRVATSKO KNJIŽNIČNO VIJEĆE
Runjaninova 2
10000 Zagreb
n/p predsjednici prof. dr. sc. Tatjani Aparac

**PREDMET: Molba za povlačenje Prijedloga zakona o knjižnicama
i knjižničnoj djelatnosti iz dalje procedure i za izradu
novoga nacрта**

Poštovani,
u nastavku prilažemo očitovanje predstavnika Hrvatske udruge školskih knjižničara na Prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti koji je dan na javnu raspravu **s molbom za njegovo povlačenje iz dalje procedure i prijedlogom izrade novoga nacрта.**

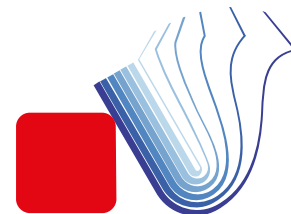

Obrazloženje

Knjižnična djelatnost od posebnoga je društvenog interesa za Republiku Hrvatsku jer, u skladu s međunarodnim dokumentima i smjericama, ispunjava svoju informacijsku, obrazovnu, kulturnu i socijalnu ulogu u zajednici. Da bi u potpunosti mogao ispuniti sve te društveno važne uloge, sustav knjižnica Republike Hrvatske mora biti definiran kao učinkovita i funkcionalna mreža knjižnica povezanih u jedinstveni nacionalni knjižnični informacijski sustav, imati ravnomjerne infrastrukturne pretpostavke za obavljanje knjižnične djelatnosti te kompetencijski okvir stručnih znanja i vještina djelatnika u knjižničarstvu.

Nažalost, prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti ne ispunjava niti jedan od neophodnih ciljeva: ne promatra i ne definira knjižnice Republike Hrvatske kao povezani sustav, ne definira načine koji osiguravaju njegovu učinkovitost, ne osigurava ravnomjerne infrastrukturne preduvjete i ne određuje kompetencijski okvir stručnih znanja i vještina djelatnika u knjižničarstvu.

Budući da ne osigurava niti jedan od elemenata neophodnih za funkcioniranje knjižnica i knjižnične djelatnosti, a k tome ne poštuje ni postojeće međunarodne profesionalne standarde i terminologiju, mišljenja smo da Prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti mora biti u potpunosti povučen iz dalje procedure, a umjesto njega izrađen novi prijedlog utemeljen na profesionalnim načelima i usklađen sa strateškim ciljevima razvoja društva. Zastupamo i stav da bi prije donošenja zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti bilo neophodno donijeti Nacionalnu strategiju razvoja knjižnica i knjižnične djelatnosti koja bi bila usklađena s već donesenom Nacionalnom strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Nacionalnom strategijom poticanja čitanja. Samo tako doneseni i usklađeni dokumenti mogli bi osigurati zakonodavni okvir koji omogućava ne samo razvoj knjižnične djelatnosti, nego i njeno potpuno i svrsishodno sudjelovanje u ostvarenju društva kakvo želimo! Vjerujemo da to i jest cilj donošenja svih zakonodavnih dokumenata!

Školske knjižnice u Prijedlogu zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (NN 124/2014) određuje obrazovanje i znanost kao razvojne prioritete Hrvatske jer joj jedino oni *mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnog identiteta*. Isti dokument prepoznaje koncept cjeloživotnoga učenja *kao temelj obrazovanja koji potiče pojedinca iz bilo koje dobne skupine da uči, omogućuje mu stalan pristup obrazovanju i priznavanje različitih oblika učenja*.

Prema važećim nacionalnim (Nacionalni okvirni kurikulum) i međunarodnim dokumentima (UNESCO-ov i IFLA-in manifest), školska je knjižnica ključna sastavnica poučavanja i učenja u školi. Cilj djelatnosti školske knjižnice je promicanje informacijske pismenosti koju u 21. stoljeću, prema UNESCO-ovoj definiciji (Horton, Forest W., Jr. 2008. *Understanding Information Literacy: A Primer*) definiramo kao krovnu pismenost koja u sebi uključuje sve druge. U najnovijim promišljanjima znanstvenika (Mackey, Thomas P.; Jacobson, Trudi E. 2011. *Reframing Information Literacy as a Metaliteracy. College and Research Libraries 72/1. 62-78.*) zamjenjuje ju metapismenost koja predstavlja sklop vještina informacijske pismenosti primijenjen u digitalnom okruženju.

Prema statističkim podacima Državnog zavoda za statistiku u Republici Hrvatskoj 2016. je djelovalo 1768 knjižnica od kojih su njih 1217 knjižnice osnovnih i srednjih škola, što čini 70 % ukupnoga broja knjižnica u Republici Hrvatskoj. Od 3380 zaposlenih na stručnim poslovima u svim knjižnicama 1329 knjižničara ili 40 % radi u školskim knjižnicama.

Školski knjižničari su i među najobrazovanijima u struci (preko 93 % ima potrebnu visoku stručnu spremu, završen studij bibliotekarstva i pedagoške kompetencije).

Bez obzira na veliku ulogu školskih knjižnica u ukupnome odgojno-obrazovanom sustavu definiranu Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije, na veliku ulogu školskih knjižnica u Nacionalnoj strategiji poticanja čitanja i na njihovu nadmoćnu zastupljenost u knjižničnom sustavu Republike Hrvatske, školske knjižnice nisu niti u jednom bitnom segmentu zastupljene u predloženom zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti. Niti

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

jedan od ključnih problema školskih knjižnica i knjižničara nije ovim zakonom reguliran: nisu osigurani ravnomjerni infrastrukturni preduvjeti, nije određen kompetencijski okvir stručnih znanja i vještina djelatnika u knjižničarstvu, nije osigurano sudjelovanje predstavnika školskih knjižničara u donošenju bitnih zakonodavnih dokumenata - sukladno tome nisu riješeni problemi financiranja nabave knjižnične građe, polaganja stručnih ispita, usklađenih kriterija za stručno napredovanje, članstvo predstavnika školskih knjižničara u Hrvatskome knjižničnome vijeću.

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

Prijedlog

S obzirom na značajnu obrazovnu ulogu svih knjižnica, a naročito na činjenicu da najbrojnije knjižnice u knjižničnom sustavu Republike Hrvatske imaju prvenstveno obrazovnu ulogu (sve osnovnoškolske, srednjoškolske i visokoškolske knjižnice, a velikim dijelom i Nacionalna i sveučilišna knjižnica), smatramo da je neophodan snažniji angažman i utjecaj Ministarstva znanosti i obrazovanja na donošenje zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

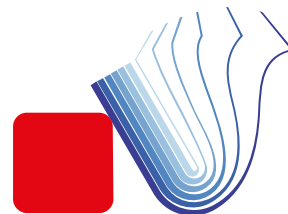
Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti trebala bi kreirati oba ministarstva uz potporu Hrvatskog knjižničnog vijeća i profesionalnih udruženja - Hrvatskog knjižničarskog društva koje zastupa interese svih vrsta knjižnica i Hrvatske udruge školskih knjižničara koja zagovara interese školskih knjižnica i knjižničara. Hrvatska udruga školskih knjižničara je brojem članova, aktivnostima u Međunarodnoj udruzi školskih knjižničara (IASL-u), s predstavnicima u najvišim svjetskim stručnim tijelima, IFLA-inoj Sekciji za školske knjižnice i zajedničkom IFLA/IASL-ovom radnom tijelu, a prije svega svakodnevnim iskustvom svojih predstavnika u neposrednom radu u školskim knjižnicama, apsolutno kompetentna zastupati i zagovarati interese djelatnosti školskih knjižnica i njenih knjižničara.

Samo dokument koji svim vrstama knjižnica, kao i knjižničarima zaposlenim u njima, omogućava podjednake uvjete rada i razvoja može biti preduvjet za razvoj knjižničnog sustava Hrvatske.

Vjerujemo da će i taj napor, s ciljem stvaranja zaista kvalitetnog dokumenta za sve knjižnice i knjižničare Hrvatske, biti učinjen **zbog njihova značaja u**

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

odgoju i obrazovanju, osiguranju ekonomskog razvoja i očuvanju kulturnog identiteta!

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

S poštovanjem,

Članovi Upravnoga odbora Hrvatske udruge školskih knjižničara:

*Anica Tkalčević, dr.sc. Korina Udina, Goranka Braim Vlahović, Beata Doko,
Tanja Radiković i Vedran Škarica*

Vanja Jurilj

Predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara

Predsjednica Međunarodne udruge školskih knjižničara za Europu

Članica IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice

Članica IFLA/IASL-ovog radnog tijela

